Fryst list

ERRIN LIST
Dagfinn Olsen

Okkurt skulu tómar hendur gera, verður tikið til. Og tað gera tær av og á og onkutíð kemur bara væl burturúr

Hugflog

Tað er ikki so langt síðani, at vágbingar fríðkaðu bygdina við einum tríhyrningi við sandin, har eittnú nýggjárstiltakið vanliga fer fram.

Kavalist er ikki ókend í øðrum londum og henda listagrein er eisini komin til Føroya. Í kavanum um vikuskiftið hava virkisfúsir unglingar í Vági nýtt hugflog og skapandi gávur sínar og sett ein kavaskapnig í tríhyrningin. Listarliga er hetta so væl frágingið, at orð nærum eru óneyðug.

Neyðarróp?

Í bítandi kuldanum ber tó til at hugleiða. Hvørt standmyndin í tríhyrninginum er ímyndarlig, ella ikki, skal her verða ósagt. Men veruleiki er, at serliga í sunnaru helvt av Suðuroynni hava burðartølini ikki verið tey vakrastu. Um hetta so er ein staðfesting av hesum, ella ungu listarmenninir hava reist eitt verk, grøðini at frama, er ilt at meta um.

Sigandi frostmyndin stendur so errin á myndini, men tá lesarin lesur hesar reglur, er standmyndin dovnað og burtur, orsakað av fløvandi sólargeislum og regni. Nú er alt bara minnir, sum skaldið tók til.

Baksíðuteknarin í Sosialinum sigur so rámandi, at »alt stendur í Sosialinum«! Um frostmyndin gjørdi ítøkiligan mun, ella nú bert stendur eftir í huganum á áskoðarunum, kann bert tíðin vísa.

Standmyndin í tríhyrninginum. Tá kreativitetur og hugflog sleppa at ráða, bítur sjálvt harðasta frost ikki á, og errin list kann spyrjast burturúr

Keypti seg frá uppsagnum

Starvsmannafelagið hevur í seinasta limablaði sínum eina sokallaða kanning av lønargongdini, ið gevur eina rættuliga misvísandi mynd av veruleikanum, skrivar Vinnuhúsið

TÍÐINDASKRIV
Frá Vinnuhúsinum

Vinnihúsið skrivar, at Starvsmannafelagið í viðgerð síni av lønargongdini gevur eina misvísandi mynd, tí týðandi faktorar, sum ikki hóska inn í myndina hjá Starvsmannafelagnum, ikki vera tiknir við. Samanberingin vísir, at í nevnda tíðarskeiði eru lønirnar hjá limunum í Starvsmannafelagnum vaksnar nógv minni enn lønir sum heild í Danmark. Hugt verður bert at seinasta 10 ára skeiðinum, har føroyska samfelagið fór gjøgnum eina óvanliga kreppu. Í 80-unum var lønarvøksturin í Føroyum hinvegin størri enn í fleiri av grannalondunum.

Lønirnar niður

Í kanningini verður ikki norti við, at Starvsmannafelagið undir kreppuni tók tað fakfelagspolittisku avgerð, at keypa seg frá umskipanum og uppsagnum. Felagið valdi at seta lønirnar 8,5 % niður fyri at tryggja, at eingin í almenna sektorinum var uppsagdur. Hetta var eitt val og eitthvørt val hevur sín prís.

Fyri føroyska samfelagi merkti hetta, at stórt sæð eingin rationalisering var framd innan almenna sektorin. Vit fingu bert eina umskipan av miðfyrisitingini, sum merkti ein uppaftur størri almennan sektor. Verður samanlíkna við ein annan part av samfelagskervinum, so er starvsfólkatalið í samløgdu bankunum í dag bert helvtina av starvsfólkatalinum í 1990. Og ilt er at síggja, at føroyingar í dag hava verri tænastu innan fíggjarheimin, enn í 1990, skrivar Vinnuhúsið.

Neyðugt

Rætt er tó, at lønarvøksturin í 90-unum sum heild hevur ligið lægri enn í grannalondunum, men hetta hevur verið neyðugt og altavgerandi fyri at samfelagið hevur fóta sær aftur. Í byrjanini av 90'unum var kappingarføri vánaligt, síðan fór tjóðin stórt sæð á húsagang, og arbeiðsloysið varð met stórt í fleiri ár. Hetta vóru ikki umstøður til lønarvøkstur.

Í dag er rúm fyri ávísum lønarvøkstri, men avgerandi fyri kappingarføri er tó, at vit halda lønarvørsturin á støði við kappingarneytar okkara, og helst nakað undir hesum, skrivar Vinnuhúsið.

Nú venja tey Ferðina

Um vikuskiftið var Sunleif Rasmussen heima á klettunum, men tó bert eina skamma stund. Ørindini vóru at venja Havnarkórið og á skránni stóð nýggja verkið Ferðin, sum er verk eftir Sunleif, skrivað í samband við 100 ára dag Jørgen-Frantz Jacobsen

MENTAN
Dagfinn Olsen

Tað var Urd Johannesen, limur í Havnarkórinum, sum í 1999 setti í gongd verkætlan, ið hevði til endamáls át fáa til vega eitt tónlistaverk í samband við 100 ára føðingardag Jørgen-Frantz Jacobsen.

Tað eydnaðist henni at fáa til vega neyðugan pening og stuðul og í september 1999 setti tónaskaldið Sunleif Rasmussen seg at skriva verkið. Hann var liðugur eitt ár seinni, í november 2000.

Verkið hevur heitið »Ferðin« og Havnarkórið hevur vant verkið undir leiðslu av Ólavi Hátún og við fylgispæli Jóhannes Andreasen.

Í vikuskiftinum kom Sunleif heim á klettarnar at venda og venja. Hann kom til Føroya fríggjakvøld og vandi við Havnarkórinum leygardag og fór síðani avstað aftur til Danmarkar, har hann býr, sunnumorgun.

Leygardagin vandi Havnarkórið Ferðina í Santa Frants Skúla, saman við tónaskaldinum, og eftir venjingina segði Sunleif Rasmussen seg vera væl nøgdan.

Frumsýning skjótt

Verkið Ferðin bleiv ikki veruleiki til sjálvan føðingardagin hjá Jørgen-Frants, men hetta var greitt longu frá byrjan.

Men um ikki so langa tíð verður Ferðin framførd, nevniliga tann 31. mars. Hetta verður í Norðurlandahúsinum. Talan verður um kór, solistar og orkestur. Tað verður Bernhard Wilkinson, ið skal stjórna, tá verkið verður framført. Hann stjórnaði eisini, tá fyrsta føroyska symfoniin varð framførd fyri lítlum ári síðani. Eisini tá var Sunleif Rasmussen tónasmiður.

Lesið meira um Ferðina í blaðnum leygardagin.

Leygardagin vandi Havnarkórið nýggja verkið Ferðin, saman við tónaskaldinum Sunleif Rasmusen. Tey vandu í gamla kirkjurúminum í Santa Frants Skúla. Verkið skal framførast tann 31. mars í Norðurlandahúsium.

Mynd: Dagfinn Olsen

Fiskavirkini spesialiserað seg

TÍÐINDASKRIV
Frá Vinnuhúsinum

Seinasta árið hava Føroya Ráfiskakeyparafelag og Føroya Ráfiskaseljarafelag saman við Fiskamarknaði Føroya arbeitt við at standardisera viðurskiftini viðvíkjandi landing av fiski

Vinnuhúsið skrivar, at seinasta árið hava Føroya Ráfiskakeyparafelag og Føroya Ráfiskaseljarafelag saman við Fiskamarknaði Føroya arbeitt við at standardisera viðurskiftini viðvíkjandi landing av fiski og landing o.ø. Arbeiðið er nú liðugt og reglugerðirnar komu í gildi 1. mars.

Strukturellar broytingar eru farnar fram í føroysku fiskivinnuni seinnu árini. Skipini eru loyst frá virkjunum og meginparturin av fiskinum verður bjóðaður út til allar fiskakeyparar. Uppboðssølur og landingarmiðstøðir eru settar á stovn, sum hava til høvuðsuppgávu at selja og distribuera fisk um landið. Sum úrslit av hesi umstruktureringing hava føroysku fiskavirkini spesialiserað seg í ávísum framleiðslum.

Flyta meiri fisk

Ein avleiðing av spesialiseringini, sum er farin fram á fiskavirkjunum og stovnanini av uppboðssølum og landingarmiðstøðum er, at fiskur verður fluttur um oyggjarnar í nógv størri mun enn fyrr. At fiskurin verður landaður og hagreiddur á einum stað og fluttur um landi til virkingar hevur gjørt at tørvur er á at fáa standardisera nøkur viðurskifti.

Endamálið við reglugerðunum er at skipa viðurskiftini viðv. landing og hagreiðing av fiski frá tí fiskurin verður landaður, til hann er komin til framleiðaran, soleiðis at seljarar og keyparar fáa eins tænastu á øllum landingarstøðum í landinum, skrivar Vinnuhúsið.

Gólvsølan

100 bátar seldu góð 84 tons um gólvsøluna hjá Fiskamarknaðinum týsdagin. Veiðan hjá einstøku bátunum og samlaða býtið av søluni verður sýnt niðanfyri

Syslunummar	Skipanavn	Reiðskapur	kilo
FD 18	SIRIÐ	LÍNA	156
FD 123	RIDDARIN	SNELLA	220
FD 160	SVANANES	SNELLA	162
FD 174	SILVER BELLE	SNELLA	257
FD 193	MARNA	SNELLA	795
FD 205	GRETA	SNELLA	705
FD 250	HALGERÐ	LÍNA	278
FD 263	RÚNI	SNELLA	499
FD 329	KARIN 3	SNELLA	1.234
FD 377	JULIA	SNELLA	863
FD 420	REYNIR	SNELLA	1.464
FD 428	MARGIT J	LÍNA	205
FD 460	SAFIR	SNELLA	882
FD 487	EYÐBJØRG	SNELLA	146
FD 492	KLETTUR	LÍNA	292
FD 508	HALGAFELLI	SNELLA	225
FD 530	NORÐSØKI	LÍNA	1.904
FD 553	BRANDUR	LÍNA	3.348
FD 67	HULDUSTEINUR	SNELLA	497
FD 68	ROYNDIN FRÍÐA	SNELLA	652
FD 753	MARIA	SNELLA	113
FD 783	GLÚPUR	LÍNA	899
FD 80	NORÐBÚGVIN	SNELLA	118
FD 812	GEIRHÓLMUR	LÍNA	579
FD 860	SJÓGUTTIN	LÍNA	763
FD 863	HEIDI	SNELLA	159
FD 900	HØVNIN	LÍNA	3.025
FD 954	VØRÐAN	SNELLA	627
FD1019	HEGRIN	SNELLA	486
FD1061	TRAÐARBÁTURIN	LÍNA	206
FD1096	RINGLASTEINUR	SNELLA	30
FD1130	SJÓBÚGVIN	SNELLA	741
FD1137	RIVTANGI	LÍNA	1.488
FD1140	EYÐIN	SNELLA	794
FD1142	DURITA	SNELLA	151
KG 106	BARIÐ	SNELLA	229
KG 123	HÁENNI	LÍNA	5.047
KG 125	BJARNABERG	SNELLA	68
KG 127	SKURÐAKLETTUR	LÍNA	2.394
KG 129	BRATTABERG	SNELLA	241
KG 248	SJÓSTEINUR	SNELLA	148
KG 284	HELLISENDI	LÍNA	3.195
KG 323	TURIÐ	LÍNA	5.732
KG 33	SYLVIA	SNELLA	154
KG 335	SKIPALEITI	SNELLA	161
KG 430	BÁRAN	LÍNA	1.293
KG 444	HEIÐABRÚGV	SNELLA	190
KG 45	RANDI	SNELLA	634
KG 480	HVÍTABRÚGV	SNELLA	344
KG 507	SØKIN	LÍNA	3.488
KG 522	SVARTABERG	SNELLA	771
KG 587	REYNSMÚLI	LÍNA	4.147
KG 589	KALLANES	LÍNA	3.411
KG 602	LÍÐHAMAR	LÍNA	2.879
KG 608	HERDIS	LÍNA	212
KG 642	BRAGD	LÍNA	3.247
KG 667	BRIMNES	SNELLA	231
KG 706	SKÝLISKLETTUR	LÍNA	513
KG 79	NEVIÐ REYÐA	LÍNA	1.808
KG 832	BORGIN	SNELLA	445
KG 888	RANNVÁ	SNELLA	242
KG 92	ØLDAN	SNELLA	877
SA 130	SYÐRABERG	SNELLA	188
SA 215	BIRTU LIAS	SNELLA	88
SA 350	HVESSINGUR	SNELLA	451
SA 38	VESTURBERG	SNELLA	481
TG 60	SJÓFARIÐ	SNELLA	952
TG 14	HEYKUR	SNELLA	615
TG 303	RICHARD Í SMIÐJUNI	SNELLA	132
TG 310	SJÓRIDDARIN	SNELLA	602
TG 597	TORSTEIN	SNELLA	325
TG 622	VARÐIN	SNELLA	891
TG 670	VÍKABERG	SNELLA	926
TN 117	HAVALDAN	SNELLA	663
TN 119	PAX	SNELLA	226
TN 329	NEPTUN	SNELLA	97
TN 339	HERBORG	LÍNA	1.075
TN 381	SANCY	SNELLA	351
TN 390	TRÝ SYSTKIN	LÍNA	647
TN 483	ÆGIR	LÍNA	2.163
TN 712	TEISTAKLETTUR	LÍNA	215
TN 753	TÓRA	LÍNA	1.492
TN 815	RÁN	SNELLA	140
TN 832	HVÍTANES	SNELLA	46
TN 892	NØVAN	LÍNA	138
TN 897	MAJ-N	SNELLA	120
TN 973	ANNA KATRINA M/B	SNELLA	187
TN 983	JUVEL	SNELLA	49
TN 992	ÁRNASTEINUR	LÍNA	1.942
TN1000	SANNA D	SNELLA	121
TN1090	ANNIKA	LÍNA	912
VN 125	ÆGIR	SNELLA	148
VN 132	TORDIS M/B	SNELLA	440
VN 136	SÆVAR	SNELLA	155
VN 157	EYÐBJØRG	SNELLA	77
VN 301	NÓSIN	SNELLA	111
VN 339	KOLLAFJARÐA HANUS	SNELLA	78
VN 408	JÓNVØR	SNELLA	631
VN 46	VESTURROÐIN	SNELLA	423
VN 496	REYNI	SNELLA	115

VøruNavn	Kilo
BROSMA 0	83
BROSMA 3&4	50
HÝSA 1	2.166
HÝSA 2	3.136
HÝSA 3	3.358
HÝSA 4	273
HAVTASKA 0	12
HVÍTINGUR 0	30
KALVI 4	10
LIVUR	54
LONGA 0	60
LONGA 2	5
LONGA 4&5	49
REYÐSPRØKA 0	17
SIL	1.281
SKØTA	24
SKRUBBA	220
STEINBÍTUR	129
TOSKAROGN	4.219
TOSKUR 1	1.559
TOSKUR 2	12.941
TOSKUR 3	30.414
TOSKUR 4	20.702
TOSKUR 5	4.445
UPSI 0	200
UPSI 2	18
UPSI 3	17
UPSI 4	5

Tann øðrvísi møguleikin

Tekniski skúli í Klaksvík bjóðar sum einasti skúlin í landinum tekniska studentsútbúgving

Síðani 1993 hava føroyskir ungdómar havt møguleikan at taka miðnámsútbúgving á Tekniska skúla í Klaksvík.

Talan er um tekniskar studentar, har undirvísingin er ein blanding av bókligum og verkligum lærugreinum. Ein triðingur av frálæruni fer fram á einum av verkstaðunum á skúlanum.

Útbúgvingin tekur trý ár. Í løtuni er ein flokkur í hvørjum árgangi, og tilsamans eru 22 næmingar í holt við útbúgvingina.

Tekniska studentsútbúgvingin gevur teir somu møguleikarnir fyri víðari útbúgving sum tilsvarandi útbúgvingar – HF, student og handilsskúli.

Munur á útbúgvingum

Næmingarnir, sum ganga á Tekniska skúla í Klaksvík, koma úr øllum landinum, og møguleiki er at búgva á skúlaheiminum, sum hoyrir til skúlan.

Munurin millum teknisku studentsútbúgvingina og hinar miðnámsútbúgvingarnar er, at størri dentur verður lagdur á verkligu lærugreinarnar. Næmingarnir sleppa at royna seg við timbri, el, á maskinverkstaði og í starvsstovu.

Næmingarnir hava stóra ávirkan á, hvussu útbúgvingin fer fram, tí tað eru nógvir valmøguleikar. Skúlin leggur dent á, at næmingarnir sleppa at royna seg, og at teir fáa møguleikan at menna seg.

Skúlin leggur upp til, at næmingarnir sleppa at brúka bæði bókligu og handaligu vitanina í tvørfakligum uppgávum.

Leygardagin hevur Tekniski skúli í Klaksvík opið hús,og tá ber til at hyggja eftir umstøðunum og at kunna seg við viðurskiftini á skúlanum.